

De Verborggenheid van de Gemeente

• door Kees Fieggen

HEEFT GOD GEHEIMEN, DINGEN DIE HIJ ALLEEN MAAR AAN INGEWIJDEN TOEFLUISTERT? DE BIJBEL SPREEKT OVER EEN AANTAL GEHEIMENISSEN (VERBORGENHEDEN), DUS JE ZOU HAAST DENKEN VAN WEL. MAAR DAN LEES JE WAT DE HEER JEZUS ZEGT: *“IK PRIJS U, VADER, HEER VAN DE HEMEL EN VAN DE AARDE, DAT U DEZE DINGEN VOOR WIJZEN EN VERSTANDIGEN HEBT VERBORGEN EN ZE AAN KLEINE KINDEREN HEBT GEOPEN- BAARD”* (MAT.11:25), EN DAN REALISEER JE JE DAT GODS PLANNEN IN ELK GEVAL NIET INGEWIKKELD ZIJN: EEN KIND KAN HET BEGRIJPEN!

Toch lijkt het erop dat Hij een deel van zijn plan pas heeft geopenbaard aan Paulus. Met name als het gaat om de gemeente, is er iets bijzonders aan de hand. Dat betekent niet dat het ingewikkeld is, maar dat we wel ontvankelijk moeten zijn als een kind om het te kunnen vatten. Als we alles in een enkel schema willen proberen te vatten, komen we er niet uit. We moeten bereid zijn om alle kleuren van Gods veelkleurige wijsheid apart te laten schijnen - en samen vertoont dat kleurenpalet Gods grootheid op een bijzondere wijze.

In dit artikel willen we de ‘verborgenheid van de gemeente’ onderzoeken. We zullen zien dat Paulus in het laten zien daarvan heel belangrijk is, maar terugkijkend kunnen we beelden van Gods bijzondere plannen al in de eerste hoofdstukken van Genesis zien.

Adam en Eva

In het Nieuwe Testament wordt de gemeente o.a. beschreven als bruid en als lichaam van Christus, terwijl de Here Jezus in het centrum van Gods plannen staat als de komende Koning, de Tweede Mens. Hij heeft alles voor zijn gemeente als zijn bruid overgehad: Hij is voor haar de dood ingegaan, Hij wil haar stralend voor zich stellen (zie Ef.5:25-32).

Paulus verwijst, als hij daarover schrijft, naar de bijzondere geschiedenis van de schepping van Eva. Zij immers wordt gebouwd uit een rib van Adam, die daarvoor in slaap wordt gebracht. Dit is een eerste beeld van hoe dichtbij de bruid bij haar bruidegom is: aan zijn zijde, want daaruit is zij genomen. Als Adam ontwaakt, ontdekt hij onmiddellijk dat

de vrouw uit hem genomen is - en daarop volgt dat vers dat in het NT een aantal malen wordt aangehaald, omdat dit de basis vormt voor het huwelijk: *“Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vlees zijn”* (Gen.2:24). Paulus laat in Ef.5:32 daar direct op volgen: *“Deze verborgenheid is groot, maar ik doel op Christus en op de gemeente”*.

Achter Gen.2:21-24 rijst het beeld van Christus en de gemeente op. Onze Heer verliet de hemel om haar als bruid te verwerven en de band tussen deze Bruidegom en zijn Bruid is sterk: het woord ‘aanhangen’ kan als ‘aankleven’ vertaald worden, alsof ze aan elkaar gelijmd zijn. Deze bijzondere band gaat terug tot vóór de schepping. Daarom stelt Paulus ook dat we *“in Hem uitverkoren zijn van voor de grondlegging van de wereld opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor Hem in de liefde”* (Ef.1:4). Gods plannen met de gemeente zijn van eeuwigheid, maar ze zijn in de tijd pas geopenbaard. In de eerste schepping zien we alvast weerspiegeld hoe de nieuwe schepping zal zijn. Deze nieuwe schepping begint met de Tweede Mens, die zijn Bruid verwerft en samen met haar terugkeert om de erfenis te claimen en als Koning der koningen met haar te regeren. Maar: wie is deze bruid?

Het visioen van Petrus

De bruid van Christus is hemels van oorsprong en bestemming. Zonder dat hij ten volle de reikwijdte van het visioen zal hebben beseft, is het toch Petrus die daar een eerste blik in mag werpen als hij midden op de dag op het

dak van een leerlooier een voorwerp als van een groot laken uit de hemel neer ziet dalen. De boodschap die hij uit dit visioen moet oppakken, is dat hij als Jood geen onderscheid mag maken en ook bij (onreine) heidenen naar binnen moet gaan om het evangelie te prediken. Later zou Paulus schrijven dat “zij uit de volken mede-erfgenamen zijn” (Ef.3:6). Het evangelie is niet voor de Joden alleen - het is ook voor de Griek (Rom.1:16).

Maar het visioen van Petrus heeft een diepere lading. Om dit goed te kunnen begrijpen, moeten we ons ten eerste realiseren dat het bereiken van de volken met een boodschap van heil op zich niet nieuw was. Met de roeping en het apart zetten van het volk Israël had God de volken niet verworpen: de volkeren zouden door middel van Israël het heil moeten ontvangen. In de tweede aankondiging van de knecht des Heren zegt God dan ook over deze Knecht dat Hij een licht voor de volken zou zijn, opdat Gods heil zou reiken tot het einde van de aarde (Jes.49:6). Maar dat gaat in feite over de zegen die nog moet komen, door het herstel van het volk Israël. Zo lezen we in Zach.14:16 dat alle volken in het toekomstige Messiaanse rijk jaarlijks naar Jeruzalem zullen komen om het Loofhuttenfeest te vieren (vgl. Ps.86:9 en Op.21:24,26). Nogal wat psalmen (zoals 96 en 97) hebben het over het bekend maken van de naam van de Heer aan de volken.

De apostelen verwachtten een herstel van het Koninkrijk, zoals blijkt uit hun vraag aan de Heer nadat Hij hen veertig dagen lang had onderwezen over het Koninkrijk van God: “Heer, zult U in deze tijd het koninkrijk voor Israël herstellen?” (Hand.1:6). Zou het in hun tijd gebeuren of later - ze vonden het uiteraard een spannende tijd. Een paar hoofdstukken verder lezen we nog dat Petrus oproept tot bekering “opdat de tijden van verkwikking komen van het aangezicht van de Heer en Hij de voor u voorbestemde Christus, Jezus zendt” (Hand.3:19,20). Maar Israël verwierp Christus voor de tweede maal, zoals duidelijk wordt bij de steniging van Stefanus en wat daarop volgt. Pas daarna gaat het evangelie naar de volken. Petrus zelf moet de deuren daarvoor openen (want de Heer heeft aan hem de sleutels gegeven) en daarom krijgt hij dit speciale visioen. Wat Petrus zag, is nieuw voor hem: reine en onreine dieren door elkaar heen - en hij krijgt zelfs de opdracht te slachten en te eten. In de beleving van de gelovige Jood zou er onderscheid blijven tussen Israël en de volken - ook in het nieuwe Rijk. Maar nu wordt dit onderscheid opgeheven. En dit voorwerp als van een groot laken (dat in beeld de

gemeente voorstelt) daalt uit de hemel neer en wordt daarin weer opgenomen. De gemeente is hemels van oorsprong en bestemming, net als de Heer zelf. De gemeente komt als een verrassing voor Petrus en de andere Joodse gelovigen uit zijn tijd: het was een verborgenheid die in hun tijd geopenbaard werd. Maar: waarom hield God dit plan verborgen?

Het dal tussen de bergen

De profeten van het Oude Testament keken soms in de verre toekomst. Daarbij beschreven ze als het ware de bergtoppen, maar sloegen de dalen ertussen over - want die zijn van een afstand niet zichtbaar. Vooral de hoge top van het komende Koninkrijk beschrijven ze vol enthousiasme, maar ze konden niet zien dat er tussen de komst van de Messias als de lijdende Knecht en als glorieuze Koning zoveel tijd zou verlopen. De profeten laten ons proeven van de verwerping van de Messias, maar vertellen ons niet dat de bekering van het volk Israël (o.a. in Zacharia 12 en 13 beschreven) zoveel later zou plaatsvinden. Ook Petrus was daarvan niet op de hoogte: hij moest in volle overtuiging het tweede aanbod aan het volk doen (in Hand.3) en God zou werkelijk de Heer Jezus hebben kunnen zenden. Maar: die bekering kwam niet; er kwam vervolging en de steniging van Stefanus. Vanaf Handelingen 8 zien we het tij keren: Samaritanen, de eunuch uit Ethiopië, de bekering van Saulus, Cornelius en de vrijmoedigheid van gelovigen uit Antiochië. Deze stad zou de uitvalsbasis worden voor de verdere verbreiding van het evangelie.

God had besloten de bijzondere plaats van de gemeente verborgen te houden, want Israël moest vrij kunnen kiezen. Natuurlijk wist Hij hoe dit volk zou reageren en Hij had zijn plannen allang klaar liggen - en zijn ‘plan B’ is zelfs het Betere Plan. Het lijkt alsof die grote bergtop van het komende Rijk (die altijd zichtbaar was geweest, zoals de Mont Blanc zelfs in Bourgondië gezien kan worden) nog even verderop geschoven wordt. We gaan een bijzonder dal in en de draad van de profetie lijkt te worden onderbroken - om pas na de gemeente weer te worden opgepakt. Maar wat bleef er eigenlijk verborgen?

De opdracht voor Paulus

In Rom.16:25,26 spreekt Paulus bijna terloops over de openbaring van de verborgenheid, middenin de lofprijzing waarmee hij de brief beëindigt. God heeft al die tijd daarover gezwegen (“die in de tijden der eeuwen verzwegen is geweest”),

maar heeft in de tijd van Paulus het bevel gegeven dit te openbaren “*tot geloofsgehoorzaamheid aan alle volken*”. Vanuit Rome schrijft hij later een aantal brieven, tijdens een gevangenschap die alles met deze verborgenheid te maken heeft. Aan de christenen in Rome had hij nadrukkelijk gevraagd om voor hem te bidden in verband met zijn reis naar Judea en Jeruzalem (Rom.15:30-32), want hij wist dat er moeilijkheden te verwachten waren. En die kwamen er! We lezen daarover in Hand.21:26vv, waar Paulus aangevallen wordt met de (valse) beschuldiging dat hij “*Grieken in de tempel heeft gebracht en deze heilige plaats ontheiligd*” (vs 28). Bijzonder instructief is wat er daarna gebeurt. Bovenaan de trappen van de burcht Antonia houdt hij een redevoering en ze luisteren allemaal naar het verhaal van zijn bekering - totdat hij melding maakt van de opdracht van de Heer: “*Ga, want ik zal je ver weg naar de volken zenden*” (Hand.22:21,22). Dat is de bijzondere opdracht voor Paulus, maar om die reden wordt hij door zijn volksgenoten verworpen en om die reden zit hij dan ook gevangen (Ef.3:1) in Rome. Hij beschouwt zijn lijden voor de volken als een aanvulling op het lijden van de Heer voor de gemeente (Kol.2:24): onze Heer Jezus heeft namelijk niet *om die reden* geleden.

Christus in u, de hoop van de heerlijkheid

In Kol.1:25-27 vertelt Paulus dat God hem een rentmeesterschap heeft toevertrouwd. Hem viel de eer te beurt om *het woord van God te voleindigen*. Hij mocht de verborgenheid openbaren “*die van alle eeuwen en geslachten verborgen is geweest*”. Het gaat niet over een voetnoot, een bijkomstigheid - hoewel naar ik vrees vele christenen onvoldoende door hebben hoe groot het is wat Paulus hier vertelt. God heeft willen bekend maken “*welke de rijkdom is van de heerlijkheid van deze verborgenheid onder de volken*”. Het gaat dus over iets wat geweldig groot is - en het is bestemd voor (de gelovigen uit) de volken, mensen die buiten alle beloften stonden. Het is ons niet per ongeluk ten deel gevallen, het was Gods bijzondere plan. De gezalfde voor het volk Israël (Christus) is niet alleen (straks) de Koning op de troon, Hij is *in u*. Dat is iets om even bij stil te vallen, zeker als we op ons laten inwerken wat er in Kolosse 1 daarvoor allemaal over Hem is gezegd. En dan is Hij ook nog de *hoop van de heerlijkheid*. De inhoud van onze toekomst is Hij zelf.

Gods plan blijkt rijker

In de Efeze-brief lezen we meer over de bijzondere plaats die de gemeente in Gods plannen heeft. We zijn *“voor de grondlegging van de wereld uitverkoren”* - in Christus, niet in onszelf (1:4). God heeft ons de *“verborgenheid van zijn wil bekend gemaakt”* - dat gaat over zijn voornemen om *“alles wat in de hemelen en wat op de aarde is onder één hoofd samen te brengen in Christus”* (1:9,10). Als we iets willen weten over Gods plannen en gedachten voor ons, dan moeten we eerst kijken naar wat Hij van plan is met Christus: Hij blijkt in het centrum van Gods plannen te staan. Onze plaats is wel heel dicht bij Hem, zo zelfs dat God *“Hem als hoofd over alles gegeven heeft aan de gemeente, die zijn lichaam is”* (1:22,23). Daarbij hebben Jood en heiden *“beiden in één Geest de toegang tot de Vader”* (2:18), we zijn *“medeburgers van de heiligen en huisgenoten van God”* (2:19).

Hoofdstuk 3 van de Efeze-brief is bijna helemaal een tussenzin met als centraal thema de veelkleurige wijsheid van God en de verborgenheid van Christus. Hier vertelt Paulus dat hem *“door openbaring de verborgenheid is bekend gemaakt”* (3:3 en 8) en dat die *“in andere geslachten de zonen van de mensen niet bekend is gemaakt”* (3:5). Het is de *verborgenheid van Christus* (3:4) en dat houdt ook in *“dat zij uit de volken mede-erfgenamen zijn en mede-ingelijfd en mede-deelgenoten van de belofte in Christus Jezus”* (3:6). Wij, gelovigen uit de volken, hebben een bijzondere plaats in Gods plan gekregen. Paulus spreekt ook over een doel: *“opdat nu aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten door de gemeente de veelvoudige wijsheid van God bekend gemaakt wordt”* (3:10). Die veelvoudige (of veelkleurige) wijsheid van God is de reden dat Paulus zijn knieën buigt in een lofprijzing en gebed. Heel graag zou hij willen dat we ten volle in staat zijn te begrijpen wat de vier dimensies zijn van die veelkleurige wijsheid van God, hoe groot zijn plannen zijn met Christus en dat we ons daarbij verliezen in de liefde van Christus die de kennis te boven gaat.

Gods plan blijkt heel wat rijker te zijn dan alleen een ‘kerk van Adam af’. De veelkleurige wijsheid van God voorziet in een aards volk (Israël), een hemels volk (de gemeente), genodigden bij de bruiloft, volkeren die hun heerlijkheid straks in het duizendjarig rijk naar het nieuwe Jeruzalem brengen en een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

De opname en de bruiloft

Als we beseffen hoe groots en veelkleurig Gods plannen

zijn, valt het makkelijker te begrijpen dat de gemeente in de hemel wordt opgenomen voordat de grote verdrukking begint. Dat is niet zozeer om ons te sparen (verdrukking is het deel van vele christenen), maar omdat het past in Gods plannen.

Israël heeft de Messias verworpen en is (tijdelijk) terzijde gesteld. Tussen de 69e en 70e jaarweek proeven we in Dan.9:26,27 een tussenperiode van onbekende lengte. Hierin staat de gemeente, bestaande uit gelovigen uit Israël en de volken, een hemels volk. In Op.4:4 zien we de vierentwintig oudsten op tronen rondom de troon zitten. Dan is de gemeente opgenomen in de hemel, zodat de weg vrij is om de draad met Israël weer op te pakken. Het onderscheid tussen Israël en de volken wordt weer zichtbaar, in Op.7. De laatste jaarweek begint, de profetische lijnen gelden weer. Daniel, Jesaja, Ezechiël, Zacharia: alles kan in vervulling gaan.

In 1Thes.4:16,17 lezen we dat de hele gemeente (de opgestane ontslapenen en de veranderde levenden) de Heer tegemoet gaat in de lucht. De bruidegom zelf haalt zijn bruid op: we worden *bijeen-vergaderd tot Hem* (2Thes.2:1). Dan pas kan de mens van de zonde openbaar worden. De bruid wacht in de hemel tot de Koning der koningen zijn koningschap aanvaardt, als alle oordelen Gods onder de zegels, bazuinen en schalen over de aarde zijn gegaan. Voordat Hij terugkeert naar de aarde, is er eerst de bruiloft in de hemel (Op.19:6vv). Met Hem zullen we terugkeren en Hij zal in ons bewonderd en verheerlijkt worden (2Thes.1:10). We zullen met Hem regeren en - wonderlijk genoeg: dat is waar de hele schepping reikhalzend naar uitkijkt (Rom.8:19).

Hoe groot is Hij!

Beseffen we dat God ons niet alleen rijk heeft willen zegenen, maar ook hoe groot zijn plannen blijken te zijn? Abraham heeft Hij geroepen om in hem alle volken van de aarde te zegenen - maar dat blijkt veel groter te zijn dan we uit het OT op kunnen maken. God heeft Israël uitgekozen om zijn volk op aarde te zijn en via dat volk zouden alle andere volken gezegend worden - en dat staat nog te gebeuren, maar is uitgesteld. Gods plannen blijken veel groter te zijn. Adam's ongehoorzaamheid is meer dan overwonnen door het werk van de Heer Jezus aan het kruis: er staat zelfs een nieuwe schepping te wachten. En de verwerping van de Messias door Israël heeft God op een wonderlijke manier ten goede gekeerd: Hij had de gemeente als hemelse bruid van

de Zoon op het oog. Gods plannen met Adam en met Israël lijken mislukt, maar het Goddelijke plan B blijkt het *betere plan* te zijn. Dwars door menselijk falen heen vervult God zijn prachtige plannen, waarbij de Zoon centraal staat - en wij als zijn bruid staan aan zijn zijde. We kunnen niet anders

dan Hem prijzen dat we daarvan deel uit mogen maken en Hem bewonderen voor zijn veelkleurige wijsheid. Wij mogen reikhalzend uitkijken naar de vervulling van al die plannen en ondertussen in ons leven iets laten zien van de grootheid van onze Heer en Bruidegom.

